

JAUME OTERO CAMPS

Antoni Tudurí

Secció de
genealogia de
l'Ateneu de Maó

Dedicada a dos escultors, un d'origen menorquí -Enric Monjo Garriga- i un altre de Maó, Jaume Otero Camps.

Així com hi ha al món ciutats i pobles mariners o de terra endins, hi ha pobles i ciutats amb o sense escultures als seus carrers i places. Hi ha ciutats i pobles on trobes tot tipus d'objectes escultòrics representant persones o animals, fets tant de marbre com de bronze, i tant civils com militars i reials o corresponents a les diferents nobleses, tant l'aristocràtica com artística o científica. Una cosa no té res a veure amb l'altre, però així m'ha sortit el principi de l'article i així ho deixaré.

❖ **A MENORCA**, i parlo de memòria (ja es sap que la memòria és una de les facultats humanes menys fiables) no tenim moltes escultures pels carrers. A risc d'errar-me, apuntaré que a Ciutadella he vist set escultures, cinc que representen a persones i dues a animals. Aquestes darreres són la del be de Sant Joan (M. Quetglas) i la del cavall rampant a l'entrada a Ciutadella (de no sé qui, però amb tota seguretat l'estàtua més retratada de l'Illa) mentre que les cinc restants són la de l'almirall Ferragut (d'un escultor americà, sembla) la de Rafael Oleo (Óscar Alvaríño), la de Joan Benejam (Frederic Marès), la de Josep Mª Quadrado (també d'en Marès) i, fins fa pocs dies, el bust d'en *Mollet* (Rayó) a qui un servidor salu-

dava cada vegada que anava a l'Arxiu Diocesà. Pel que sembla, un amant furibund de la filologia romànica (o del diccionari Català Valencià Balear) se l'ha endut a casa seva per tal de poder gaudir en privat de la seva digna figura. Si hi són i jo no els he vist, ni de Ferreries a Sant Lluís passant pes Mercadal i Alaior en tinc cap imatge, com tampoc as Migjorn ni a Sant Climent. As Castell enguany han col·locat un bust de Ruiz i Pablo (Mariona Piris) davant de l'Ateneu de la vila, després de molts intents de posar al carrer a l'escriptor castellà. A Maó, si les meves informacions són certes, a més del bust dedicat a l'almirall Miranda (*es caparrot* de Waldemar Fenn), tenim el bust del Dr. Orfila (un cop més, de F. Marès), la figura a cos sencer del rei Alfons III, obra feta de marès per F. Marès (nom de pedra menorquina), una altra ubicada davant del Teatre Principal «Tàlia» (M. Quetglas), la dedicada a Pilar Alonso (Josep Viladomat), la sirenetta Mò del port, just davant de can Reynés (Leonardo Lucarini, autor també del ca «Lucas» i el moix «Negrito» de l'Esplanada) i, finalment, una figura femenina, també en bronze titulada «Estival» i obra de Jaume Otero, segons diu la placa que hi ha al bloc de pedra que la sustenta. Si n'hi ha més, o els autors no són els que he dit, prego les oportunes correccions.

❖ **DIT AÇÒ**, he observat que a Barcelona la presència d'estàtues als carrers és considerable, encara que, per regla general, els vianants no acostumem a fixarnos a què o a qui estan dedicades i, molt manco, a què o a qui representen. Si t'atures a mirar el que diu la placa, és

celona 1976), nèt de Joan Monjo Pons (maonès, dissenyador real del primer submarí espanyol, l'Ictini concebut per Narcís Monturiol), ja citat a la miscel·lània dedicada al seu avi i, un nou descobriment per a mi, les altres tres eren d'un escultor maonès de gran qualitat, que va arribar, com Monjo, a ser catequètic de l'Escola de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona i amb obra de molt alta qualitat i quantitat. Es tracta de Jaume Otero Camps

(Maó 1888-Barcelona 1945), fill de Victorià Otero Rodríguez (Pontevedra) i d'Anna Maria Camps Victori, de Maó però amb arrels a tota l'Illa.

normal que els altres ocupants de la via pública et mirin com a un bitxo rar. Val a recordar la cita que fa Ruiz i Pablo de l'estàtua dedicada a Clavé, al seu «Viatge tràgic de l'amo en Xec de s'Ullastrar».

I, encara major sorpresa, a un mateix suport arquitectònic coincideixen els dos artistes, un a cada banda, donant-se les espatlles, amb les dues escultures que reproduïm aquí. Es tracta de «L'Esperit Popular» de Jaume Otero i «Dona amb la imatge de la Mare de Déu» d'Enric Monjo. Si he despertat la curiositat de qualque lector, ja em dono per totalment satisfet.

Totes aquestes disquisicions m'han dut a recordar els meus primers viatges a Barcelona i que, llavors, era molt normal anar a la plaça de Catalunya a donar menjar als coloms, comprant unes bosses de veges, tot sota la presència d'un munt d'estàtues situades a la perifèria de dita plaça, totes elles de gran volum i totes elles foses en bronze, representant figures humanes, totes soles o agrupades en conjunts al·legòrics. No ha estat fins ara que m'he assabentat que el nombre de grups escultòrics és de 29 i que van ser plantades a les darreries dels anys 20 del segle passat amb motiu de la urbanització d'aquell espai no gens integrat o integrador del casc antic i de l'exemple de la ciutat comtal.

I mirant els detalls d'aquestes estàtues, m'he endut una sorpresa *morrocotuda* que diria Jardiel Poncela: de les 29, cinc (prop d'un 20 %) són obra de dos escultors d'arrel menorquina. Dues d'Enric Monjo Garriga (Vilassar de Mar 1896-Bar-

D'altra banda, no he trobat cap referència a Jaume Otero Camps a l'Enciclopèdia de Menorca, la qual cosa m'ha sorprès negativament. Maonès de naixement i amb obra a l'Esplanada de Maó mereixia ser mencionat. Què hi farem!

Atès que l'espai damunt del diari no dona per a més i suggerint que algú més expert que un servidor pugui donar millor ressò, passaré, com ja és costum, a enumerar els lligams de sang i els botes entre Antoni Tudurí Miquel, Antoni Guasch Bosch i Rafael Aedo Pons: pel primer, 64 lligams i 12 botes mínims; pel segon, 106 i 18 botes i pel tercer, 4 i 13 botes.